

Hoofdstuk 31

DEPTN

Minister van Wetenschapsbeleid
en Infrastructuur

PUBLICQ

B133,P13829,19/12/94, 94950

TITN

Agenda 21. - Technologie. - Duurzame ontwikkeling.

TEXTQN

Hoofdstuk 31 van Agenda 21 is gericht op een efficiëntere bijdrage van de wetenschappelijke en technologische gemeenschap aan duurzame ontwikkeling en het behoud van de milieugebruikruimte, en dit op een meer open manier. Klemtonen liggen op een verbetering van de communicatie tussen wetenschap, beleid en bevolking en op het uitwerken en promoten van praktijkcodes en richtlijnen voor wetenschap en technologie.

Een concreet actiepunt is het toepassen van technologisch aspectenonderzoek (TA). Dit is een instrument waardoor bij nieuwe wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen op het juiste moment de juiste vragen worden gesteld. Bovendien is TA een instrument dat moet worden toegepast op ieder beleidsniveau. Hiertoe moet nog een specifiek op duurzaamheid gericht beleidsreferentiekader worden ontwikkeld.

Indien echter de continuïteit van de lopende TA-initiatieven in het kader van de bestaande impulsprogramma's niet wordt gegarandeerd, zal de ontwikkeling van richtlijnen voor de verdere oriëntatie van het technologisch onderzoek en de mogelijke toepassingen stilvallen. Op termijn moeten daarenboven alle instanties die met wetenschaps- en technologiebeleid te maken hebben, op duurzaamheid gerichte TA in hun criteria opnemen.

1. Welke concrete maatregelen nam u al om de doelstellingen van hoofdstuk 31 van Agenda 21 te verwezenlijken?

2. Werden al richtlijnen inzake de ontwikkeling van wetenschap en technologie met betrekking tot duurzame ontwikkeling uitgewerkt?

3. Hoever staat het met de ontwikkeling van een op duurzaamheid gericht beleidsreferentiekader met betrekking tot de toepassing van TA?

4.

a) Welke instanties in ons land die met wetenschaps- en technologiebeleid te maken hebben, hebben al op duurzaamheid gericht TA opgenomen in hun criteria?

b) Welke niet?

5. Welke inspanningen worden geleverd opdat al die instanties op duurzaamheid gericht TA opnemen in hun criteria?

CASA1

1 REPONSE NORMALE - NORMAAL ANTWOORD

PUBLICA1

B135,P14264,09/01/95, 94950

TEXTA1N

Het geacht lid gelieve hierna het antwoord op zijn vraag te vinden:
Hoofdstuk 31 van Agenda 21 gaat in op de problematiek van de

communicatie tussen de wetenschappelijke en technologische gemeenschap enerzijds en het grote publiek anderzijds. Daarnaast wordt meer specifiek de vraag gesteld hoe de wetenschappelijke en technologische gemeenschap in staat kan worden gesteld een meer open en doelmatige bijdrage te leveren aan besluitvormingsprocessen inzake milieu en ontwikkeling. Het geacht lid vermeldt "Technologisch Aspectenonderzoek" (TA) terecht als een instrument dat in dit kader kan gebruikt worden, niettegenstaande dat het hoofdstuk 31 er nergens expliciet naar verwijst.

I. Welke concrete maatregelen zijn al genomen om de doelstellingen van hoofdstuk 31 van Agenda 21 te verwezenlijken?

Agenda 21 vermeldt met betrekking tot het besluitvormingsproces volgende twee doelstellingen:

"- uitbreiding van het besluitvormingsproces en vergroting van het aantal ontwikkelings- en milieuterreinen waarop samenwerking op alle niveaus tussen de wetenschappelijke en technologische gemeenschap en besluitvormers kan plaatsvinden;

"- verbetering van de uitwisseling van kennis en betere verstandhouding tussen de wetenschappelijke en technologische gemeenschap en het grote publiek, teneinde het mogelijk te maken dat beleid en programma's beter geformuleerd, begrepen en ondersteund worden."

In mijn departement is het reeds een vaste regel dat zo veel mogelijk betrokkenen geconsulteerd worden bij de besluitvorming rond de implementatie van nieuwe onderzoekprogramma's. Dit gebeurt via de meest diverse procedures als daar zijn begeleidingscomités samengesteld uit direct betrokkenen en andere gebruikers, de organisatie van conferenties of studiedagen waarin de onderzoekresultaten worden bekendgemaakt en geconfronteerd met de mogelijke gebruikers, enz. Dit is niet anders voor het onderzoek op het milieuterrein.

Dit neemt niet weg dat in het verleden verschillende malen onderzoeken werden uitbesteed teneinde heel de problematiek van de communicatie tussen wetenschap en beleid of tussen wetenschap en het grote publiek nauwer te bestuderen. Volgende twee onderzoeksrapporten werden in dit kader gepubliceerd:

- Canini, Burgelman, Leys en Wijgaerts: De toegang tot expertise en informatie als probleem, september 1994, in het kader van het deelprogramma Technology Assessment;

- aan de FUNDP onder leiding van Berleur, Jacqmain, Fourrez en Poulet: "Participation du public et des associations volontaires à la prise de décision en matière de science et de technologie", juni 1990, in het kader van het programma "Beleidsvoorbereidend universitair onderzoek".

II. Werden al richtlijnen inzake de ontwikkeling van wetenschap en technologie met betrekking tot duurzame ontwikkeling uitgewerkt?

Op dit moment lopen er verschillende meerjarenprogramma's en activiteiten die aansluiten bij het concept "duurzame ontwikkeling".

Het gaat om onderzoekprogramma's rond Global change, aardobservatietechnieken en toepassingen, transport- en mobiliteitsvraagstukken, enz.

Als bijlage het antwoord op zijn vraag nr. 191 kreeg het geacht lid een brochure waarin deze programma's uitgebreid werden voorgesteld. Daarnaast bestaat er sinds kort in het kader van de Nationale raad voor duurzame ontwikkeling (NRDO) een werkgroep R&D. Ik heb deze werkgroep gevraagd een advies te formuleren rond de prioriteiten op korte en lange termijn voor het wetenschappelijk onderzoek over en voor duurzame ontwikkeling. Ik zal niet nalaten het geacht lid te

informereren van zodra deze werkgroep zijn advies heeft geformuleerd.
III. Hoever staat het met de ontwikkeling van een op duurzaamheid gericht beleidsreferentiekader met betrekking tot de toepassing van TA?

De TA-methodologie impliceert dat nieuwe wetenschappelijke- en of technologische ontwikkelingen geconfronteerd worden met hun mogelijke maatschappelijke implicaties (sociale, economische, reglementaire, milieu, ...) vooraleer dat de wetenschappelijke en/of technologische ontwikkelingen algemeen verspreid worden, zodat een bijsturing mogelijk wordt. Een inbreng in dit proces van het grote publiek is daarbij wenselijk. De wijze waarop TA dient te gebeuren wordt regelmatig besproken op nationale en internationale wetenschappelijke bijeenkomsten. De wetenschappelijke discussies onder deze TA-beoefenaars dragen bij tot de kennis over de wijze waarop TA dient toegepast te worden.

Op milieuvlak zijn het vooral de milieueffectrapporteringen en de diverse vormen van "life-cycle"-analyse die het meest bekendheid genieten. Verschillende wetenschappelijke instellingen in België werken met deze instrumenten en werken tevens op de verbetering van deze instrumenten.

IV. Welke instanties in ons land die met wetenschaps- en technologiebeleid te maken hebben, hebben al op duurzaamheid gericht TA opgenomen in hun criteria?

Bij mijn weten bestaat er geen inventaris van dergelijke instellingen. Het VITO heeft evenwel een zekere reputatie opgebouwd met dit soort onderzoek.

V. Welke inspanningen worden geleverd opdat al die instanties op duurzaamheid gericht TA opnemen in hun criteria?

Deze vraag kan best gesteld worden aan de voogdijoverheid van het VITO, met name de Vlaamse Gemeenschap.

QUESTNUM

0221

DEPOTDAT

941108

PUBLIDAT

941219

DEPTN

Minister van Wetenschapsbeleid
en Infrastructuur

PUBLICQ

B133,P13830,19/12/94, 94950

TITN

Agenda 21. - Wetenschap en technologie. - Duurzame ontwikkeling.

TEXTQN

Hoofdstuk 31 van Agenda 21 is gericht op een efficiëntere bijdrage van de wetenschappelijke en technologische gemeenschap aan duurzame ontwikkeling en het behoud van de milieugebruikruimte, en dit op een meer open manier. Klemtonen liggen op een verbetering van de communicatie tussen wetenschap, beleid en bevolking en op het

uitwerken en promoten van praktijkcodes en richtlijnen voor wetenschap en technologie.

Een concreet actiepoint is de verbetering van de coördinatie tussen wetenschappelijke en technologische programma's. Voor de verbetering van de coördinatie tussen regionale en private onderzoeksterreinen en het intensiveren van onderzoek en ontwikkeling in de private sector werden nationale structuren gecreëerd. Het Nationaal fonds voor wetenschappelijk onderzoek (NFWO) heeft echter niet echt de reputatie zeer milieugericht te werken. Dit fonds kende bovendien om budgettaire redenen een sterke achteruitgang. Om internationaal op voldoende hoog wetenschappelijk niveau mee te werken, volstaan die coördinatiemechanismen niet. Hiervoor is een investering van 2 % van het BNP een streefnorm. Daarnaast moet bijzondere aandacht worden besteed aan het meer betrekken van vrouwen op kader- en topkaderniveau in wetenschappelijke en technologische disciplines.

1. Hoe verloopt de coördinatie tussen wetenschappelijke en technologische programma's momenteel?
2. Op welke manier wordt getracht onderzoek en ontwikkeling in de private sector te intensiveren?
3.
 - a) Welk milieu- en duurzaamheidsonderzoek steunt het NFWO momenteel?
 - b) Waarom werkt het NFWO zo weinig milieugericht?
4.
 - a) Welk percentage van het BNP wordt momenteel in België geïnvesteerd in wetenschappelijk onderzoek?
 - b) Welke inspanningen worden gedaan om die investering te verhogen?
5.
 - a) Worden inspanningen gedaan om vrouwen meer te betrekken op kader- en topniveau in wetenschappelijke en technologische disciplines?
 - b) Zo neen, waarom niet?
 - c) Zo ja, welke inspanningen worden momenteel gedaan?

CASA1

1 REPONSE NORMALE - NORMAAL ANTWOORD

PUBLICA1

B135,P14267,09/01/95, 94950

TEXTA1N

Het geacht lid gelieve hierna het antwoord op zijn vraag te vinden:

1. Hoe verloopt de coördinatie tussen wetenschappelijke en technologische programma's momenteel?

De programma's binnen mijn bevoegdheid worden uiteraard gecoördineerd door mijn administratie zijnde de Federale Diensten voor Wetenschappelijke, Technische en Culturele Aangelegenheden (ex-DPWB). Zij dragen zorg voor een goede coördinatie tussen de verschillende activiteiten zodat synergieën maximaal gerealiseerd worden en overlappingsen vermeden worden.

Daarnaast zijn er uiteraard ook wetenschappelijke en technologische programma's die niet beheerd worden door mijn departement maar door de verschillende gewestelijke of gemeenschapsadministraties. Deze programma's zijn gekend door mijn administratie waardoor overlappingsen uitgesloten worden. Dit is conform de geest van de bevoegdheidsverdeling op vlak van wetenschapsbeleid, zoals geformuleerd in de Sint-Michielsakkoorden.

2. Op welke manier wordt getracht onderzoek en ontwikkeling in de private sector te stimuleren?

Het stimuleren van onderzoek en ontwikkeling in de private sector

gebeurt voornamelijk door de verschillende gewestelijke instanties. Langs Vlaamse kant is het IWT (het Vlaams Instituut voor de bevordering van het wetenschappelijk-technologisch onderzoek in de Industrie) hiervoor verantwoordelijk; langs Waalse zijde ligt de verantwoordelijkheid bij de DGTR (het Directoraat-Generaal voor Technologie en Onderzoek); en in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest is dit de "Dienst Onderzoek en Innovatie".

3. Welk milieu- en duurzaamheidsonderzoek steunt het NFWO momenteel? Waarom werkt het NFWO zo weinig milieugericht?

Het NFWO valt binnen de bevoegdheid van de Gemeenschappen, meer bepaald onder deze van de ministers van Onderwijs.

4. Welk percentage van het BNP wordt momenteel in België geïnvesteerd in wetenschappelijk onderzoek? Welke inspanningen worden gedaan om die investering te verhogen?

België investeert 1,67% van zijn BNP in wetenschappelijk onderzoek. Uiteraard zijn de inspanningen voor de verhoging van dit budget - wat betreft het aandeel van de federale overheid - onderworpen aan de regels met betrekking tot de stijging van de overheidsuitgaven.

5. Worden inspanningen gedaan om vrouwen meer te betrekken op kader- en topniveau in wetenschappelijke en technologische disciplines? Zo neen, waarom niet? Zo ja, welke inspanningen worden momenteel gedaan?

Het emancipatiebeleid behoort tot de bevoegdheid van mijn collega minister Smet. (Vraag nr. 402 van 3 januari 1995.)

QUESTNUM

0222

DEPOTDAT

941108

PUBLIDAT

941219